

Mellem terrorisme og klimaforandringer

Offentliggjort den 26. november 2010 som blog på
www.u-landsnyt.dk/blog/51/mellem-terrorisme-og-klimaforandringer

De voldelige islamister i Al-Qâ'ida og klodens mange overforbrugssamfund har en stiltiende overenskomst: Det skal gå allermest ud over dem, der har allermindst at stå imod med, nemlig indbyggerne i verdens fattigste land: Niger.

Vi havde glædet os til den rejse i mange år: Familien havde et ønske om at besøge Amatal-tal-zonen, et område på størrelse med Himmerland i Agadez-regionen i Niger, i den nordlige del af Sahel-bæltet syd for Sahara, der hvor det regner for lidt, til at andet end græs og buske kan vokse uden kunstig vanding.

Hen over nytår 2010-2011 skulle det altså være. Billetterne blev købt i alt for god tid, og så begyndte vennerne i Kooperativet i Amatal, vores partnerorganisation, at blive usikre på, om de kunne varetage vores sikkerhed på betryggende vis. En Al-Qâ'ida-terrorcelle med base et ukendt sted i ørkenen tog en franskmand fra en humanitær organisation som gidsel og myrdede ham. Den 16. september tog den samme celle 7 ansatte i det franske mineselskab AREVA. Mens disse linjer skrives, er disse mennesker endnu i cellens varetægt i det uendelige Sahara.

En af de hjemlige venner med større kendskab end os til det indre Vestafrika var heller ikke glad ved tanken om, at vi skulle falde i fanatikernes klør: "Fire danskere - Al-Qâ'ida vil elske det!" Tænk at sidde mellem blæsten, sandet og stjernerne og fortælle en Al-Qâ'ida-mand, at det altså ikke lige var os, der tegnede profeten! I disse menneskers endimensionale og middelalderlige forestillingsverden er en dansker en dansker – de kan ikke rumme nuancer.

Danida syntes heller ikke, vi skulle til Niger, og det rettede vi os efter. Det er altså ikke, fordi jeg er blevet duknakket på mine ældre dage, som journalist Tom Heinemann siger om de mundlamme og føjelige udviklingsorganisationer, der ikke bider hånden, der fodrer; men jeg vil altså hellere udfordre giganten ved at skrive politisk ukorrekte blogs på www.u-landsnyt.dk end ved at være ulydig omkring en risikofyldt rejse.

Familien her rejser til Burkina Faso i stedet – Afrika-kontoret for vort modernetværk ligger i hovedstaden Ouagadougou, og der er blandt flere mulige kontakter 4 spændende storesøsterorganisationer, vi kan besøge. Det er ikke os, man skal have mest ondt af. Det er menneskene i Niger.

Det skader Niger at have Al-Qâ'ida liggende i ørkenen. I fredelige år kommer turister fra Nordamerika, Japan og Europa og køber typisk pakkerejser med en tur i Air-bjerglandskabet nord for Agadez kombineret med et besøg et stykke ind i Ténéré-ørkenen øst for byen. Turisterne køber tuaregisk kunsthåndværk – butiksskilte på tysk forekommer. Ganske vist har vennerne i Amatal fortalt om særligt velhavende turister, der i den aktuelle situation køber vanvittig dyr militær eskorte; men langt de fleste bliver naturligvis væk.

Meget udviklings- og nødhjælpsarbejde går i stå, når europæere og nordamerikanere er truet af gidseltagninger – ganske vist er det trods alt muligt at have projekter kørende og få nødhjælp frem efter tørker og oversvømmelser; men meget bliver alligevel blokeret, fordi mange hvide organisationer gerne selv vil være fysisk til stede for at sikre sig, at alt går rigtigt til. Til syvende og sidst ved vi jo bedst, og så må vi jo bare være, hvor vi kan være.

De debattører, der skærer alle muslimer over en kam, må have spist søm. Det er lige præcis de fredelige moderate muslimer, som udgør næsten hele Nigers befolkning, der lider allermest under de rabiate islamisters fremturen. De moderate afviser islamisternes fortolkning af islam, som det helt store flertal af muslimer – i Niger og i resten af verden – betegner som en fredens og tolerancens religion. "Vi er praktiserende muslimer; men vi respekterer andre religioner og dem, der bekender sig til dem. Kun Gud kender sandheden." Således har projektkoordinator Ghabdouane Mohamed fra Kooperativet i Amatal

skrevet til os. Andre muslimer, vi kender i Vestafrika, har betegnet Al-Qâ'ida-folkene som nogle, der ophøjer sig selv til Gud i stedet for at være ydmyge over for Skaberen og skaberværket.

Virkningerne af tørker og oversvømmelser er endnu mere til stede i det enkelte menneskes dagligdag end konsekvenserne af Al-Qâ'idass udskejelser: Det lalleglade luksusliv i Vesten og i klodens øvrige overforbrugssamfund sender CO2 op i atmosfæren og påvirker, hvornår der kommer regn, og hvor meget der kommer ad gangen.

Op mod 70 pct. af befolkningen i Niger lider eller har lidt af sult gennem de seneste år – der kan gå halve år eller mere mellem regnbygerne, og når de endelig kommer, kommer der syndfloder. Den 17. september 2009 faldt der så meget i Amatal, at selv mennesker over 80 ikke kunne huske at have oplevet noget tilsvarende.

Det går hårdt ud over lerhusene, når der falder så megen regn – det halve Agadez (byen er på størrelse med Esbjerg) lå i ruiner efter regnen i september 2009, og de ruiner er der næppe gjort meget ved. (Som det er fremgået tidligere i indlægget, er jeg afskåret fra at komme til stede og se efter). Forud for Al-Qâ'idass hærgen gik nogle år med et tuaregisk domineret væbnet oprør – al den usikkerhed betyder dyr militær eskorte på al kørsel til og fra byen, så der er ikke mange udsigter til en gunstig økonomisk udvikling.

De huse, hvor leret er blandet med cement, klarer sig langt bedre gennem voldsomme regnbyger end huse, der kun er af ler; men der er ikke mange huse med cement i Niger generelt set, meget få i Agadez og slet ingen i Amatal og i langt de fleste byer og landsbyer på 5.000 indbyggere og derunder.

Geder og får, der befinder sig i sænkninger i landskabet, når regnen falder voldsomt og uventet, når ikke at komme væk, men rives omkuld og drukner.

Træer, der er plantet møjsommeligt over lange tidsrum med store arbejdskraftinvesteringer for at modarbejde sandfygning og ørkendannelse, rykkes op med rode af regn og blæst.

Klimaforandringerne på grund af den globale opvarmning rammer først og fremmest dem, der lever på så lavt et niveau, at de ingen skyld har i, at forandringerne finder sted.

Eftersom Al-Qâ'idass bedrifter rammer franske interesser, vil den vestlige verden eller dele af den nok på et eller andet tidspunkt udarbejde en strategi i forhold til organisationen. Erfaringerne med at bekæmpe Taleban i Afghanistan og omegn med væbnet fremfærd er ikke imponerende, så det ender nok med, at Vesten forsøger en forhandling med Al-Qâ'ida.

Her kan man så starte med at konstatere, at parterne i hvert fald har én værdi til fælles: Begge dyrker menneskehedens ældste kunst: at knuse de i forvejen svage, at sparke til dem, der ligger ned.

Er det ikke rimelig forståeligt, at der er en evig undertone af desperation i al den korrespondance, Genvej til Udvikling modtager fra Kooperativet i Amatal?